

Programy nauczania do wychowania do życia w rodzinie dla szkoły podstawowej W stronę dojrzałości oraz Moje dorastanie są programami edukacyjnymi opartymi na kształceniu umiejętności życiowych młodzieży poprzez: promowanie zasad leżących u podstaw osobistego i społecznego rozwoju; sprzyjaniu rozwojowi wiedzy, umiejętności i postaw wspierających życie rodzinne; zapewnianiu możliwości zdobycia wiedzy, postaw i umiejętności dotyczących zdrowia; kształcenia umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących życia rodzinnego, społecznego i seksualnego.

Oba programy są spójne, jednak każdy poszczególne tematy podejmuje nieco inaczej. Dlatego korzystam z nich, wybierając i dostosowując treści do wymagań i możliwości percepcyjnych moich uczennic i uczniów. Poniżej zamieszczam propozycje tematyki zajęć na odpowiednie poziomy.

Tematyka zajęć klasa VIII

LEKCJA 1 O CZYM BĘDZIEMY ROZMAWIAĆ ? : Przedstawienie uczniom programu nauczania. Poznanie zasad obowiązujących na zajęciach dotyczących kultury dyskusji, aktywności i otwartości wobec poruszanych problemów. Stworzenie uczniom warunków do bliższego poznania się i dobrej współpracy w grupie. Tworzenie banku tematów wynikających z potrzeb uczniów.

LEKCJA 2 MĘSKOŚĆ, KOBIECOŚĆ Akceptacja własnej płciowości. Wzmacnianie procesu identyfikacji z własną płcią. Podstawowe informacje o rozwoju seksualnym człowieka: tożsamość płciowa - kobiecość i męskość. Różnice psychoseksualne między kobietami i mężczyznami. System poradnictwa dla dzieci i młodzieży. Świadomość i zrozumienie istnienia różnic psychoseksualnych między mężczyznami a kobietami. Zrozumienie, na czym polega identyfikacja z własną płcią. Umiejętność określenia pojęć związanych z seksualnością: męskość, kobiecość, komplementarność, cielesność, seksualność, płciowość. Umiejętność wyjaśnienia, na czym polega i czego dotyczy integracja seksualna.

LEKCJA 2 ETAPY MIŁOŚCI Poznawanie, analizowanie i wyrażanie uczuć. Ukazanie jedności pomiędzy aktywnością seksualną a miłością i odpowiedzialnością. Sympatie młodzieńcze, pierwsze fascynacje, miłość platoniczna, miłość młodzieńcza, miłość dojrzała. Zrozumienie, że miłości jest procesem rozwijającym się. Umiejętność przedstawienia cech odróżniających koleżeństwo, przyjaźń, sympatie młodzieńcze, fascynacje, zakochanie, miłości dojrzałej. Nabranie przekonania że miłość trzeba pielęgnować. Umiejętność wyjaśnienia na czym polega odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację. Zrozumienie, że aktywność seksualna jak każde zachowanie człowieka podlega odpowiedzialności moralnej.

LEKCJA 3 INICJACJA SEKSUALNA Przyjęcie integralnej wizji ludzkiej seksualności. Przedstawienie konsekwencji fizycznych, psychicznych, moralnych, uczuciowych przedwczesnej inicjacji seksualnej. Przedstawienie argumentów biomedycznych, psychologicznych, społecznych i moralnych za inicjacją seksualną w małżeństwie. Cielesność, płciowość seksualność. Inicjacja seksualna. Związek pomiędzy aktywnością seksualną a miłością i odpowiedzialnością; Ryzyko związane z wczesną inicjacją.

LEKCJA 4 RODZICIELSTWO Przygotowanie do odgrywania ról małżeńskich i rodzicielskich. Zorientowanie w zakresie i komponentach składowych postawy odpowiedzialnego rodzicielstwa. Miejsce rodziny w polskim społeczeństwie. Funkcje rodziny: prokreacyjna, opiekuńcza, wychowawcza oraz ich znaczenie na poszczególnych etapach rozwoju człowieka. Zrozumienie roli obojga małżonków w budowaniu związku. Umiejętność wyjaśnienia czego dotyczy i w czym przejawia się rodzinne wychowanie do miłości, prawdy, uczciwości.

LEKCJA 5, 6 PLANOWANIE RODZINY Płodność wspólną sprawą kobiety i mężczyzny. Główne funkcje płciowości: wyrażanie miłości, budowanie więzi i rodzicielstwo. Metody naturalnego planowania rodziny. Metody rozpoznawania płodności. Metody i środki antykoncepcyjne. Aspekt zdrowotny, psychologiczny i etyczny. Przedstawia problem niepłodności; określa jej rodzaje, przyczyny, skutki; wyjaśnia na czym polega profilaktyka i leczenie. Poznanie metod rozpoznawania płodności, ich przydatności w planowaniu rodziny i diagnostyce zaburzeń. Definiuje pojęcie antykoncepcji i wymienia jej rodzaje, dokonuje oceny stosowania poszczególnych środków antykoncepcyjnych w aspekcie medycznym, psychologicznym, ekologicznym, ekonomicznym, społecznym i moralnym. Zna ze wszystkich źródeł różnice między antykoncepcją a naturalnym planowaniem rodziny, zapłodnieniem in vitro a naprotechnologią.

LEKCJA 7 WYCHOWANIE DZIECI W RODZINIE Wspieranie wychowawczej roli rodziny. Zorientowanie w zakresie i komponentach składowych postawy odpowiedzialnego rodzicielstwa. Odpowiedzialne rodzicielstwo. Wychowanie dzieci w rodzinie. Formacyjna rola rodziny: w zakresie przekazywania wiedzy (o życiu, człowieku, świecie, relacjach międzyludzkich), kształtowania postaw, ćwiczenia umiejętności, tworzenia hierarchii wartości, uczenia norm i zgodnych z nimi zachowań. Instytucjonalna pomoc rodzinie w różnych sytuacjach życiowych. Poznanie i zrozumienie roli czynników wpływających na rozwój dziecka. Świadomość zmieniających się potrzeb dziecka w kolejnych latach jego życia. Poznanie i zrozumienie formacyjnej roli rodziny. Poznanie przyczyn konfliktów w rodzinie oraz zrozumienie konieczności rozwiązywania ich. Znajomość istnienia instytucjonalnej pomocy rodzinie w sytuacji: choroby, uzależnienia, ubóstwa, bezrobocia, zachowań ryzykownych, problemów pedagogicznych, psychologicznych, prawnych.

LEKCJA 8 WARTOŚĆ ŻYCIA Lekcja z podziałem na grupy Przyjęcie pozytywnej postawy wobec życia ludzkiego. Ukazanie wartości moralnego wychowania w rodzinie. Życie jako wartość. Zrozumienie, na czym polega planowanie dzietności rodziny. Uświadomienie sobie, jakie aspekty należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji prokreacyjnych. Znajomość zasad przygotowania kobiet i mężczyzn na poczęcie dziecka oraz zrozumienie, czym jest odpowiedzialne rodzicielstwo. Zrozumienie, jak istotne znaczenie, zarówno w aspekcie medycznym, psychologicznym, jak i społecznym ma gotowość członków rodziny na przyjęcie dziecka z niepełnosprawnością. Wyrażanie postawy szacunku i troski wobec życia i zdrowia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci.

LEKCJA 9 PRZEBIEG I HIGIENA CIĄŻY Pozyskanie wiedzy na temat organizmu ludzkiego i zachodzących w nim zmian rozwojowych w okresie prenatalnym i postnatalnym. Pomoc w uświadomieniu, że poczęcie dziecka jest wspólną sprawą kobiety i mężczyzny. Przebieg i higiena ciąży. Rozwój człowieka: faza prenatalna, narodziny. Znajomość faz psychofizycznego rozwoju człowieka w okresie prenatalnym i postnatalnym. Orientowanie się w czynnikach wspomagających i zaburzających jego psychiczny, fizyczny, duchowy i społeczny rozwój. Zrozumienie, czym jest opieka prekoncepcyjna i prenatalna uwzględniająca zdrowie ojca, matki i dziecka, formy prewencji, profilaktyki i terapii. Znajomość zmian zachodzących w organizmie kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu. Zdobycie ogólnej wiedzy o wpływie na rozwój płodu zdrowia kobiety w czasie ciąży oraz jej stylu życia w tym okresie. Zrozumienie, jak powinno wyglądać przyjęcie dziecka jako nowego członka rodziny. Umiejętność wyjaśnienia roli i zadania szkół rodzenia oraz wartości naturalnego karmienia. Znajomość podstawowych zasad codziennej opieki nad niemowlęciem.

LEKCJA 10 ROZWÓJ CZŁOWIEKA - CIĄGLE W DRODZE Znajomość organizmu ludzkiego i zachodzących w nim zmian od narodzin po późny wiek dojrzały. Ontogeneza człowieka. Miejsce dziecka w rodzinie i jej rola. Znajomość faz rozwojowych człowieka. Dostrzeganie zmian zachodzących w okresie noworodkowym, niemowlęcym, poniemowlęcym, przedszkolnym, szkolnym, dorosłości i późnego

wieku dojrzałego. Rozumie jakie miejsce zajmuje dziecko w rodzinie i jaka jest jej rola dla niego: w fazie prenatalnej, podczas narodzin, w fazie niemowlęcej, wczesnodziecięcej; przedpokwitaniowej, dojrzewania, młodości, wieku średniego, wieku późnego. Pozytywnie odnosi się do osób z niepełnosprawnością, widząc w nich wartościowych partnerów w koleżeństwie, przyjaźni, miłości i rodzinie. Wyraża troskę o osoby chore i umierające; zachowuje pamięć o zmarłych, współtowarzyszy bliskim w przeżywaniu żałoby.

LEKCJA 11 PROBLEMY EMOCJONALNE MŁODZIEŻY Rozwiązywanie problemów i pokonywanie trudności okresu dorastania. Problemy i trudności nastolatków związane z okresem dojrzewania: (napięcia seksualne, tożsamość).

LEKCJA 12 ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU Umiejętność korzystania ze środków masowego przekazu w sposób selektywny, umożliwiającą obronę przed ich destrukcyjnym oddziaływaniem.

LEKCJA 13 INFEKCJE PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ Znajomość dróg przenoszenia infekcji oraz profilaktyki. Infekcje przenoszone drogą płciową - drogi przenoszenia zakażenia, profilaktyka, aspekt społeczny. Zdobycie wiedzy na temat INFEKCJI przenoszonych drogą płciową, zrozumienie ich specyfiki, rozwoju, objawów. Poznanie dróg przenoszenia zakażenia. Zrozumienie przyczyn występowania i czynników je wywołujących. Zrozumienie na czym polega profilaktyka.

LEKCJA 14 PRZEMOC I NADUŻYCIA SEKSUALNE Różne aspekty i przejawy przemocy ze strony innych ludzi. Kształcenie umiejętności rozpoznawania sytuacji ryzykownych, w których może dojść do przemocy i nadużyć seksualnych. Przekazanie informacji o tym gdzie osoby doświadczające przemocy lub jej świadkowie mogą zwracać się o pomoc i wsparcie. Przemoc i nadużycia seksualne wobec młodzieży. Poznanie czynników, które mogą sprzyjać przemocy wobec młodych ludzi. Wychowanie w sobie postawy szacunku wobec ciała własnego i innych ludzi. Zrozumienie znaczenia intymne obszary ciała. Umiejętność omawiania problemów związanych z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. Umiejętność obrony własnej intymności i nietykalności seksualnej oraz szacunek dla ciała innej osoby. Zdobycie informacji dotyczących tego, gdzie osoby doświadczające przemocy lub jej świadkowie mogą zwracać się o pomoc i wsparcie.